

Előzetes híradás:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 18— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy hóra — — — 270 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi fel.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák :::
Megjelenik vasár- és
ünnepe napok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 22. szám.

Szombat, január 27.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

A németek győzelmes előnyomulása Rigánál.

Ujabb német győzelem Rigánál. — A tengeri háború. — A német tengeralattjárók 1245 angol hajót süllyesztettek el. — Wilson újabb nyilatkozatot tesz. — Az oláhországi harctérről. — A német császár születésnapja.

A németek újabb győzelmei Rigánál.

Budapest, jan. 27. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

A németek győzelmesen folytatják előnyomulásukat Rigától délnyugatra.

E hó huszonegyedikén erőteljes tüzérségi előkészítés után, keletporoszországi csapatok megrohanták az orosz állásokat Kaluzemtől nyugatra és északnyugatra. A gyorsan odavont orosz erők átmenetileg meglátszólag ugyan a német rohamozó oszlopok előnyomulását, de mindazonáltal sikerült a németeknek negyedfél kilométernyire Rehnetől északnyugatra az ellenséges állásokba benyomulni. Az oroszok észak felé visszavonultak. Az ellenség vesztesége rendkívül nagy volt.

Egyetlen orosz ezredből, a foglyok szerint csupán négyszáz ember maradt meg. A többi megölték ágyúink, vagy megfuladtak a rájuk omló földtömeg alatt.

A foglyok szerint, két napja nem kaptak enni s ezért sokan föllázadtak közülük.

Az Aa-folyótól keletre ötször kezdték az oroszok rendkívül heves támadást, de mindannyiszor nagy veszteségeik mellett visszavertük őket.

A tengeri harc. — A német buvárhajók 1245 angol hajót süllyesztettek el.

Budapest, jan. 27. Gironde-torkolatánál két ellenséges tengeralattjárót vettek észre, amelyek aknákat raktak le.

Budapest, jan. 27. Berlinből sürgönyzik: A Berliner Tagblatt jelenti: A Gironde torkolata előtt német tengeralattjárók és aknák a francia és semleges hajók között nagy pusztításokat vittek véghez. Elsüllyesztettek egy francia három árbocos hajót, továbbá egy semleges gőzöst. A Viktoria francia hadihajó süllyedő állapotban volt, amikor a kikötőbe befutott.

Budapest, január 27. Hágából sürgönyzik:

A Daily Chronicle kiszámította a hivatalos jelentésekből, hogy a háború kezdetétől német buvárhajók 1245 angol hajót süllyesztettek el.

Budapest, jan. 27. Genfből sürgönyzik:

Mint a francia lapok jelentik, még meg nem erősített hírek szerint az új Möwe legutóbb elsüllyesztett egy angol cirkálót. A brazilai partok közelében négy brazilai hadihajó cirkál. A brazilai vizekre érkeztek entente-hadihajók is, hogy az új Möwére vadászzanak.

Budapest, jan. 27. Londonból sürgönyzik: A Reutter-ügynökség jelenti:

Tegnap egy kis fehérhajó Nordfolknál közeledett a tengerparthoz. A hajó néhány ágyulóvést tett a partra. Senki sem sebesült meg.

Wilson újabb nyilatkozatot tesz.

Budapest, jan. 27. Washingtonból sürgönyzik:

Aból az alkalomból, hogy Wilson üzenetét a külföldön hűvösen fogadták, amit Amerikában nem vártak, azt látják, hogy az üzenetet félreértették. Valószínű, hogy hivatalos helyről újabb, szabatosabb nyilatkozatot fognak tenni.

Budapest, jan. 27. Washingtonból sürgönyzik:

Wilson elnök a Fehérházban történt fogadáskor kijelentette, hogy Németország békefeltételeiről még semminemű közlést nem kapott.

Pasics tulzottnak mondja az entente követelését.

Budapest, jan. 27. Bernből sürgönyzik:

Pasics szerb miniszterelnök a Petite Parisien munkatársa előtt kijelentette, hogy e pillanatban semmiféle kérdés nem sürgős a szövetségeseknek. Majd ha elérkezik a megoldatlan kérdések tárgyalásának ideje, meg fogják találni a megoldást, amely mindegyik szövetségesre kedvező. Mi — ugymond — hosszú békét kívánunk, amelynek eléréséhez, ha a nemzetiségi elvhez ragaszkodni akarunk, a szövetségeseknek mérsékelniük kell kívánságaikat, mivel a tulzott követelések ellenkezésben vannak azzal a gondolattal, amely bennünket a háboruban vezet.

A Petite Parisien a cikket feltűnő betűkkel közli.

Az oláhországi harctér.

Budapest, jan. 27. Londonból sürgönyzik:

Mint a Times-nek Jassyból e hó 25-iki kelettel jelentik, az intenzív hideg

minden katonai operációt lehetetlenné tesz.

A német császár születésnapja.

Budapest, jan. 27. A miniszterelnök megkérte Czernyn gróf külügyminisztert, hogy a német császár mai születése napja alkalmából fejezze ki a magyar kormány hódolatteljes szerencsekívánatait.

Budapest, jan. 27. Berlinből sürgönyzik:

A lapok a császár születése napja alkalmából nyomatékosan beszélnek a császár és a birodalom közti őszinte ragaszkodásról, az utolsó leheletig való rendíthetetlen hűségről és arról a sziklaszilárd elhatározásról, hogy a császár hívó szavát a teljes győzelemig követni fogják.

Egy másik berlini távirat jelenti, hogy a császár születése napja alkalmából több megkegyelmezési rendelet jelent meg, amely katonai és polgári egyénekre vonatkozik.

Vermuth berlini főpolgármester a császárhoz üdvözlő táviratot intézett, amelyben kifejezi meggyőződését, hogy az egész német nép helyesli a császár szavait, válaszul az ellenség megsemmisítő terveire. A császár elszánt szavai tetteket fognak kiváltani a német népből úgy mint a hadseregből.

A francia kamara nem enged újra sorozni.

Budapest, jan. 27. Párisból sürgönyzik:

A kamara hadibizottsága a pótsorozásról benyújtott összes javaslatokat elvetette.

A német kancellár a főhadiszálláson.

Budapest, jan. 27. Berlinből sürgönyzik:

Bettmann-Hollweg birodalmi kancellár és Zimmermann államtitkár a nagy főhadiszállásra utaztak.

Az új orosz külügyminiszter.

Budapest, jan. 28. Stockholm-ból sürgönyzik:

Mint a Ruszkoje Szlovo jelenti, Prepotovot külügyminiszterre nevezik ki Pekrovszky helyében.

A román udvar Oroszországban.

Budapest, jan. 27. Stockholm-ból sürgönyzik:

Mint a Ruszkoje Szlovo jelenti, még nem bizonyos, hogy a román király és román udvar mikor érkezik Oroszországba. Ungheni határállomáson már különvonatok várják a romániai külföldi követségeket. A követség személyzetei Chersonba utaztak.

Oláh menekülők katasztrófája.

Budapest, jan. 27. Mint a Ruszkoje Szlovo jelenti, egy gyorsvonat, amely zsufolva volt menekülőkkel Tehiura román állomáson kisiklott. Több száz menekülő elpusztult.

Befejezett ügy.

— jan. 27.

Széles e hazában bizonytalannal megnyugvással veszi tudomásul minden jóérzésű ember, hogy a hetek óta fejünk fölött koválygó és közéletünk tisztaságát fenyegető összeférhetlenségi botrány mára — befejezett ügy. Keresztül ment a legszörnyűbb kritikán s a legilletékesebb fórum: a parlament legfelsőbb pártágyalatainak egyhangú verdiktje alapján — ad acta tették.

A parlament tisztító tüzeben kiderült, hogy abban a féltékenységek, mellyel az ellenzék jogosulatlan képviselői befolyások érvényesülése ellen harcolt, pártatlanul osztott a többség is, mely a maga egészséges erkölcsi fölfogását a háborús konjunkturák lelegejétől kezdve mereven ellene szegezte minden olyan kísérletnek, hogy illetéktelen kijárással szabadjára s a provokált súlyos következmények elkerülésével fordulhassanak elő. Az ellenzéknek ez a kölcsönös ébersége, de egyúttal a közfelfogásnak kétségtelen tisztultsága is elérték, hogy imhol közéleti erkölcsünk ugyszólván szépség-hiba nélkül került ki a fölzaklatott viharzásokból s hogy ami kivetendő mégis előfordult, minden pártjelleg nélkül való egyéni gyöngeség, mely elenyésző eseteiben is szemben talála és találja magát a kihívott megtorlás teljes szigorával.

Tisza István gróf miniszterelnök ebben a vonatkozásban nem egyszer foglalt már állást s mindig olyan korrekta határozottsággal, hogy a kétség számára sehol a legkisebb zugot sem törte meg. Konstatálnia kell azonban mindenkinek azt is, hogy ugyanez a pártatlan korrektség jutott kifejezésre legutóbbi beszédében is, mellyel a kijárási interpellációra felelt s az egész odiosus ügyben tanúsított magatartásával pártkülömbőség nélkül megnyugvást keltett. Viszont az ellenzéknek is bátran koncedálható, hogy nem személyes hajsza, hanem a parlamenti erkölcs iránt való érzékenység volt e kérdésben a mozgatója. Frappáns bizonyosság erre Zichy Aladár gr. minapi ily értelmű parlamenti nyilatkozata, de ezenkívül az egész ellenzék viselkedése is, amely a miniszterelnök interpellációs válaszában ugyszólván disszonáns hang nélkül tudomásul vételére beleilleszkedett.

Ha ideig-óráig talán kínos volt is ez az egész ügy, utólag még sem láttunk rá okot, hogy sajnáljuk a fölviharzását. A tisztító hatása mindig megvan az ilyen viharzásnak valamely irányban. Ezuttal éppenséggel két dolgot is demonstrált. . . Azt, hogy az erkölcsi integritás féltett gondunk ebben a hazában midnyájunknak s azt, ami adott háborús helyzetünkben megkülönböztetett sullyal esik a mérlegbe, hogy belátásunkba és egységünkbe nincsen, amivel éket lehetne verni. E két tanulsággért érdemes volt ezt az ügyet is végigcsinálni.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések január hó 26-ikáról.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

Hőfer jelentései:

Keleti harcér:

József főherceg vezérezredes hadsereg-arcvonalának déli szárnyán a Casinu-völgyben visszavertünk egy román előretörést. Egyik re-

pülök e hónap 23-án Kampolungnál légi harcban lelőtt egy orosz repülőgépet. Egyébként az osztrák-magyar haderőknél nincs ujság.

Olasz és délkeleti harcér:

Nincs különös esemény.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

A Maas nyugati partján Francois gyalogsági tábornok és Fondenborne altábornagy parancsnoksága alatt álló szakaszon bevált westfaliai ezredek és baadeni ezredek részei, melyeket tüzéség, árkászok és aknavetőök hatásosan támogattak, a 204-es magaslapon 1600 méter szélességben elfoglalták a franciák árkaikat. Az ellenség kézi tusában véres veszteségeket szenvedett és kerekén 500 foglyot, köztük 12 tisztet és 10 gépfegyvert hagyott kezünkön. Éjjel a franciák ellentámadásba fogtak, ez azonban megheiusult. A támadási helytől oldalvást a Mort Hommeon és Avocourttól északkeletre vállalkozásaink a kívánt eredményhez vezettek.

Keleti harcér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadcsoportja: Az Aa mentén folyó harcok a támadó kelet porosz hadosztályoknak a folyó keleti partján fekvő további állások elfoglalásával teljes sikert hoztak. A keleti parton megheiusult erős ellenséges támadások. Ötszáz foglyot szállítottunk be.

József főherceg vezérezredes harcvonala: A berezki hegyekben a Casinu-völgyben több román század támadását visszavertük.

Mackensen vezértábornagy hadseregarcvonalala: Nincs ujság.

Macedon arcvonal:

Büjuktasnál a Moglena-hegység lejtőjén bolgár csapatok visszaverték szerb erők előretöréseit. — Ludendorff.

— **A szabad liceum előadása.** A Torontál-megyei Magyar Közművelődési-Egyesület szabad liceuma vasárnap, 1917. évi január hó 28-án d. u. 4 órakor a nagybecskereki Kaszinótársulat nagytermében előadást tart, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívjuk. Az előadás tárgya: Képek a primitív ember életéből. Irta és előadja Alexich Bogolyub Torontálvarmegye főlevéltárosa. Az előadás főbb pontjai: Az etnografia történeti fejlődése — Jégkorszak. — Délamerika őslakói. — Dánia őslakói. — Élelem. — Sütés, főzés. — Az étkezés módjai. — Érzelmi kifejezések stb. Az előadás d. u. 4 órakor kezdődik. Belépődíj nincs.

— **Adomány.** Glück Manoné ingyentejre 20 koronát adományozott lapunk utján.

— **Meghívás.** A nagybecskereki patronage-egyesület január hó 29-én, hétfőn délután 4 órakor a kir. törvényszék tanácstermében (I. emelet, 50. ajtó) választmányi ülést tart, amelyre a választmány tagjait ez uton meghívom. Dr. Kovács Rókus egyesületi elnök.

— **A tehervallomások benyújtása.** A városi adóhivatal felhívja a ház- és ingatlanulajdonosokat, hogy az ingatlanukat terhelő tartozásokat legkésőbb január 31-ikéig jelentsek be a városi adóhivatalnál, mert ennek elmulasztásával elvesztik a megfelelő adókedvezményt.

— **A rózsafűzér** című ötfelvonásos nagy amerikai filmdráma kerül ma és holnap színpadra a Városi Mozi. A legnemesebb tendenciáfilm ez. Egy gazdag és érzékeny történet keretében arról mutat példát, hogy a jók, a nemesek miként érik el jutalmukat s a gonoszok hogyan nemesedhetnek jókká. A film külön szenzációja Miss Kathlyn Williams nagyszerű alakítása. Ez a ritka szépségű amerikai nő, akit ma a világ legnagyobb filmművésznői közé soroznak nagyszerű, különös finom érzéki művészettel játszik, amely mindenütt elragadta és lebilincselte a közönséget. A rózsafűzérben Miss Kathlyn Williams teljes művészetét ragyogtatja s a közönség bizonyára nagy élvezettel fog gyönyörködni művészi játékában.

— **Jófékony hangverseny Tamáslakán.** A tamáslakai községi népiskola tantestülete február hó 4-én jófékonycélu hangversenyt rendez, amelynek tiszta jövedelmét hadi jófékonycélra fordítja. A hangverseny műsora:

1. „Mozgósítás”. Éllőkép. 2. Baics: „Rapszódiaja”. zongorán előadja Radosza vlyevits Julka. 3. Kondor Ernő: „Zokogva sir az őszi szél”, énekl Perits Deszánka, zongorán kíséri Popits Nevena. 4. „Menetszárad”. Éllőkép. 5. „A betegnél”. Párbeszéd, előadják a kisedővodabeli gyermekek. 6. Siposs Antal: „A világsi cimbalmos”. Abránd magyar népdalok fölött, zongorán előadja Popits Nevena. 7. „Tábori élet”. Éllőkép. 8. Hocsevár A.: „Dal to”, énekl Perits Deszánka, zongorán kíséri Popits Nevena. 9. „Ütközet után”. Éllőkép. 10. Herold F.: „Zampa”. Ouverture 4 kezes, zongorán előadja Radosza vlyevits Julka és Popits Nevena.

— **Fajdalmak, mint időjósok,** nem tartoznak a ritkaságok közé, szép számmal vannak emberek, akik pontosan tudják előre jelezni, lesz-e néhány óra múlva eső. A közelgő időváltozás izületi fajdalmakban, szaggatásban vagy szurásokban jelentkeznek és aki ebben szenved, bizonyára boldog volna, ha nem hordaná magában ezeket az időjelzőket. Egyébként nem nehéz tőlük szabadulni, ha a fajdalmak helyeket alaposan bedörzsoljük, következetesen masszírozzuk az ismert Feller-féle „Elsafluiddal”, ugy a fajdalmak rohamok rövidesen megszűnnek, számos orvos ajánlja az „Elsafluid”-ot ily fajdalomsillapító dörzsolősekre és alig létezik ma még oly bedörzsolő-szer, mely hasonló, valóban jogos kedveltségnek örvendhetne. Az Elsafluidot mint bedörzsolőszert alig lehet mással pótolni. Amellett az összes bedörzsolőszerek között a legolcsóbb, mert 12 üveg ára bérmentve csak 6 korona, mely Feller V. Jenő gyógyszerésznél, Stubica Centrále 125. szám (Zágrábmegeye) rendelendő. (Békeárak.) Éppoly kedvelt háziszert gyanánt szolgál az enyhe hatású Feller-féle has-hajtó rebarbara „Elsapilulák”, melyek 6 doboza bérmentve 4 korona 40 fillér és a Feller-féle „Elsa” védjeggyű erős migrénesszó, mely dobozban 1 korona. A Feller-féle „Elsa” turistatapasz 1 és 2 koronás dobozokban, gyökeres hatású szer a tyukszemek eltávolítására. (c)

— **Nemzetközi halottszállítási iroda** Budapest, VI. Andrassy-ut 11. Exhumál gyorsan és olcsón. Minden felvilágosítást készséggel ad.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Mayer Ferenc rk. kőműves és Tillschneider Erzsébet rk. — Jung János rk. kőművesegéd és Feketics Katalin rk. — Horváth Sándor ref. bankhivatalnok és Balázs Rozália ref.

Születések: Argyelán Jakab gk. földmives, fiu — Raczkov Vazul gk. földmives, leány. — Koleszár Márton rk. favágó, 1 fiu és 1 leány.

Halálozások: Regenhold Mária rk. 15 éves divatárusnő, tüdővész. — Tabacski Mladenke gk. 57 éves, tüdőtagulás. — Benák Anna rk. 5 éves, bélhurut — Scheirich Katalin rk. 22 éves, hasi hagymáz. — Özv. Legó

Nagyszerűen bevált a harcérian kiderült és általában mindenképpen mint legjobb

fajdalomsillapító bedörzsolés

meghülés, rheuma, kényeség, influenza, tüssz., máj- és léghólyagok, stb.

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csapóci compos.

Horgony-Pain-Expeller pótlék.

Üvege K - 20, 1.00, 2.-

Kapható gyógyszerárterekben vagy közvetlenül az Arany oroszlánok című Dr. Richter-féle gyógyszerárterben, Prága I, Elisabetchtr. 5. Haponkénti szétállítás.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton, január 27-én 3 előadás: 5, 7 és 9 órakor: vasárnap, jan. 28-án 4 előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor, rendes helyárok mellett.

Rózsafűzér (A loowoodi szent).

Egy regényes élet története 5 felvonásban. A főszerepben Amerika legbájosabb filmművésznője Miss Kathlyn Williams.

Csak két napon keresztül lesz bemutatva.

Az összes előadásokat művészi szalonzene kíséri.

Jakabné rk. 70 éves, tüdőlob. — Posner István rk. 74 éves napszámos, szívbaj. — Deszpotov Marinkó gk. 6 napos, életgyenge. — Ritter Paula rk. 6 éves, hólyagos himlő — Takács Pál rk. 25 éves népf. a cs. és kir. 12. gy. e-ben., agyhártyagyulladás.

— **Királyi üdvözet a magyarságnak.** A felséges királyi pár tudvalevőleg sajátkezü üdvözlőirattal kedveskedik a magyarságnak a koronázás alkalmával. A honv. miniszterium Hadsegélyző Hivatala levelezőlapokon hozta forgalomba a királyi pár irásának facsimiléjét. E levelezőlapok a koronázás napjának dátumától bélyegeztetnek. Vidékre készségesen eljuttatja a hivatal a levelezőlapok egy-egy példányát mindenkinek, aki az elesett hősök özvegyei és árvái alapja javára legalább egy koronát küld be a hivatal főpénztárának (képviselőház) az utalványszelvényen K. Ü. (királyi üdvözet) jelzéssel és pontos címmel. Budapesten a hivatal városszerte árusítja a levelezőlapokat.

— **K. relem a közönséghez.** A nagybecskereki vöröskereszt vasuti nyugvó állomásának vezetője kéri a közönséget, hogy a nagybecskereki vöröskereszt-egylet vasuti állom. án átvonuló beteg és sebesült katonák részére cigarettát, ágymanóvoni sziveskedjenek. Az adományok Bakalovich Plátóhoz, a nyugvó állomás gondnokához (Megveház) küldendők.

— **Királyunk imája gyűjűk.** Az Országos Hadsegélyző Bizottság igen izléses gyűjűket hozott forgalomba felejthetetlen emlékü jó királyunk „A király imádkozik” című közismert képének dombornyomásával. A gyűjűk, amelyek ezüstből készülnek és 2 koronáért rendelhetők meg a fent nevezett bizottságnál (V. Képviselőház) már eddig is tetemes összeggel gyarapították hadban elesett derék katonáink özvegyeinek és árváinak segélyalapját. A bizottság bizton reméli, hogy most, amidőn nemes királyunk eltávozott az élők sorából nagyközönségünk még melegebben karolja fel e vállalkozást, amivel nemcsak a nemes célnak áldoz, de szép emléket szerez meg magának a fenkölt király arcmasában is.

— **Mindent a hadseregnek!** A m. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, vagy esetleg gyapju és vászonrongyokat minél nagyobb mennyiségben küldjön be Átvételi Különítményéhez (IV. Váci-utca 38. sz.) a harcateren való felhasználás végett. A „Szeretetadomány” jelzésű csomagok ingyen szállíttatnak.

— **Könyveket a harcra! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harcra. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készsége továbbítja.**

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!** Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként regg. 8-tól d. n. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. n. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölthetnek.

Nemzetközi

Halottszállítási Iroda

Budapest, VI., Andrassy-ut 11.
Telefon 167-30.

Exhumál gyorsan és olcsón.

Minden felvilágosítást készsége ad.

88-41

Hollandia parlamentje a háboruban.

Hága, január 14.

Vöröstre meszelt, barokkstilben épült, patinás ház a holland parlament palotája. A kapu kovácsolt vasból van építve, hatalmas bolthajtások tagozódnak minden oldalon, a főbejárat balszárnyán vastag, vörös téglafal húzódik végig, úgy hat ez a nemesen megformált, piros épület, mint valami régi, évszázados várkastély. Benn az udvaron miniatűr templom, karsu, köcsipkés tornyokkal, a holland tradíciónak megfelelőleg minden toronyban harangjáték s déli tizenkét óraker, amikor Hollandia törvényhozói üléseznek, bübajosan zenélnek a harangok.

Maga az épület valamikor királyi palota volt és ebben a teremben, amelyben most a holland törvényeket hozzák, sok-sok idővel azelőtt udvari bálakat tartottak, fehérparókás palotahölgyek és mágnásasszonyok itt jártak az arisztokratákkal a menüettet és a gavottot. A hollandok, akik amugy is konzervatív gondolkodásúak, a világot se változtattak volna az épületen semmit. Ma is ugyanolyan a terem képe, mint kétszáz esztendő előtt. Évekkel ezelőtt jelen voltam az angol alsóház ülésén és akkor meglepődve láttam, hogy az 1100 helyiséget számláló pompás épületnek milyen picike részét foglalja el az ülésterem. Egyszerű, téglalakú terem ez, kényelmetlen, keskeny padokkal, szűk gallériával és a kormány részére fentartott alacsony pódiummal. Még ma is úgy van itt minden, ahogy hetven esztendővel megépítették. Négy száz képviselő közül kétszáz nem ülhetnek le, nincs részükre hely a padokban, állniok kell az ülésteremben. Csak a király, a trónörökös és az udvari méltóságok részére vannak fenntartva díszes helyek. Akkor azt képzeltem, hogy ez a legegyszerűbb képviselőházi ülésterem az egész világon. Most láttam, hogy a holland parlament még sokkal egyszerűbb.

Mindenekelőtt feltűnik, hogy a hosszukás teremnek — amelyhez piros szőnyeggel bevont kopott, kongó falépcsők vezetnek — semmiféle mellékhelyisége nincs. Igaz, nagy látogatottságról nem lehet itt szó. A nyilvánosság részére alig harminc helyet tartanak fenn s nagy ritkaság, ha mind a harminc hely el van foglalva. Ez csak vitagszenzáció esetén történik meg. A holland parlamentnek száz tagja van. A képviselők mandátuma négy évenként jár le. A kabinet koalíciós alapon van megalakítva. Legnagyobb a katolikuspárt, amely 25 tagot számlál, ezután következik a Kuyper Ábrahám volt miniszterelnök vezetésével álló Anti Revoluinaire Partij, amelynek körülbelül 20 tagja van, a többi képviselő a történelmi keresztény, a szabad liberális, a szabadelvű demokrata és a szociáldemokrata pártban foglal helyet.

A képviselők egymással szemközt ülnek, zöld posztóval bevont kanapén. Fekete ruhát hordanak, igen elegánsan öltözködnek, sokan beretvártarcuak. Feltűnik, hogy alig van közöttük 40 évesnél fiatalabb. A kormány részére a terem közepén állították fel a pódiumot, a miniszterek plüss fotellben ülnek, egy hosszú asztal mellett. A kormányfő szemközt az elnökség foglal helyet. Az elnöktől jobbra és balra helyezkednek el a jegyzők. A ház üléséről kivonatos jelentést adnak ki, nem úgy mint nálunk, ahol a hivatalos lap szóról-szóra közli a képviselők beszédeit. A teremben nincs egyetlen kép sem. Hiányzik az elnöki emelvény felett a királyné portréja, nem látható itt az ország cimere, nincsenek a falon gobelinek, történelmi freskók. Minden egyszerű. Csillár nincs a teremben, csak egy feül világító ablakon szűrődnek be a nap sugarai. A képviselők éppen úgy, mint nálunk, a helyükről beszélnek, csak az előadó részére van a terem közepén egy pódium. És hiányzanak itt a díszbeöltözött ezüst, aranyzsinóros szolgák. A holland parlamentben a beretvártarcu teremőrök frakkot viselnek, fehér nyakkendőt hordanak s lakkeipőben járnak. Zajtalanul siklanak át a padsorok között s olyan büszkén hordják a fejüket, mintha legalább is a budapesti Union-klub tagjai volnának. Az a meleg baráti nexus is hiányzik itt, amit a magyar képviselők és a magyar újságírók között láthatunk odahaza. Itt nincs folyosó, nincsen politikai riport, nincsen politikálás. Az ülésről jegyzőkönyvszerű tudósításokat adnak, az újságírók éveken át ülnek a tizenkét személyre berendezett keskeny újságírói karzaton és személyesen alig ismerik a képviselőket.

Mégis a hágai újságírók egyesületének elnöke, Bolhuis ur volt szives engem a hollandi parlamentben néhány képviselőnek bemutatni. Nagyon intenzíven érdeklődtek a magyar dolgok iránt s különösen azt kérdezték, meny-

nyit árt nekünk az angol blokádnak, van-e még elegendő élelmiszerünk és elviselhető-e a drágaság? Igen behatóan érdeklődtek Ausztriához való viszonyunk felől is, amelyről egyébként elég jól vannak tájékozottak. Három nevet valamennyien ismernek a magyar parlamentből. Mindannyian ismerik Tiszát, akit úgy képviselnek, mint Ausztria-Magyarország birodalmi kancellárját. Jól ismerik gróf Apponyi és gróf Andrássy nevét is. Mind a három magyar államférfiről a legmélyebb tisztelet hangján beszélnek. Nagyon sok képviselővel diskuráltam és ha számot akarok adni impressziómról, azt kell mondanom, hogy a hollandi képviselők többsége — ellentétben a holland néppel — feltétlenül németbarát.

Azon az ülésen, amelyen jelen voltam, az agkori biztosításról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. A tónus merőben ellentétes a nálunk megszokott tónussal. Alig husz képviselő van a teremben. Egymásután állnak fel a szónokok, beszélnek egy félóráig, óráig, másfélóráig, anélkül, hogy valaki megzavarná őket. Előadásuk száraz, vontatott, monoton, a képviselők felszólalásából hiányzik minden szónoki lendület, minden hév. Pontban déli egy óraker félórai szünet van a lönés elfogyasztására. Az elnök, aki az ülés tartama alatt egy szót sem szól, kalapácsával ráüt az asztalra és a szónok, még ha nem is fejezte be a mondatot, azonnal félbehagyja beszédét, mint a kőműves, aki az első déli harangszóra lecsapja a maltet.

Vécsei Miklós.

Jótállás a biztos eredményért.

Reitter Oszkár

nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek egyszerű találmánya a „PATKANIN” patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatra nem ártalmas és föltűnül minden más I dobozára 3 K mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. — Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a PATKANIN gyár nagybecskereki egyedüli elárúsítója Berényi Bódog.

Eladó

50 drb átvészelt, 11 hónapos, fajtisza, kiválóan szép, erős csontozatu, szöke mangolica tenyészkan, 70 drb átvészelt, 11 hónapos süldő, 80 drb 5 hónapos malac (köztük 35 drb kocamalac, kiváló tenyészanyag).

Probst István

gazdasága Torontálszécsény.

A: Alkotmány-utca 69I. sz. emeletes házban egy 4 szoba és mellékhelyiségekből álló

lakás

vízvezetékekkel, fürdőszobával

május 1-től kiadó.

Dr. Annau ügyvéd.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRERT KÖZÖL A „TORONTAL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, Orszobás urllakással.

Ugyanott eladók képek, könyvek, képes folyóiratok is. — Közelebbit a kiadóhivatalban.

500 koronát

fizetek Önnek, ha **Ria-balzsam** nevű gyökérgesztítőm tyukszemét, szemölcseit és bőrkeményedéseit három nap alatt nem tünteti el fájdalom nélkül. Egy tégely ára jótálló levéllel együtt 175 K, három tégely 4 K, hat tégely 650 K. — Több száz köszönő- és elismerő-levél.

KEMÉNY, Kassa — Postafiók 12/206. sz.

Ügyes okleveles

gépész

azonnali belépéssel felvétetik.

Cím a kiadóban.

Meghívó

a Dóczyi Takarékpénztár Részvénytársaság

1917. évi február hó 10. napján d. u. 1 órakor Dóczyon az intézet helyiségeiben tartandó

rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a zárszámadások előterjesztése és azok feletti határozathozatal.
2. Felszámolás.
3. Indítványok.

Dóczy, 1917. évi január hó 20-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Vagyon. **A DÓCZI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T. MÉRLEG SZÁMLÁJA 1916. ÉVI DECEMBER HÓ 31-ÉN.** Teher

Készpénz	295	15	Részvénytőke	80000	—
Váltók	45779	—	Tartalékalap	10000	—
Folyószámla adósok	8947	06	Hitelezők	935	05
Leltár	50	—	Különféle passzívák	800	—
Értékpapírok	47500	—	Átmeneti jövedelmek	5214	48
			Fel nem vett osztalék	70	—
			Nyereség	5551	68
	102571	21		102571	21

Veszteség. **EREDMÉNYSZÁMLA 1916. ÉVI DECEMBER HÓ 31-ÉN.** Nyereség.

Betéti kamatok	1019	29	Értékpapír kamatok	3040	—
Folyószámla kamatok	353	22	Leszámítolási kamatok	8111	35
Tőkekamatadó	103	66			
Adók	2378	32			
Fizetések, házbér és költség	1345	18			
Leírás	400	—			
Nyereség	5551	68			
	11151	35		11151	35

Dóczy, 1916. évi december hó 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Stützel József s. k. Zappel József s. k. Rattinger Dámonkos s. k. Rittinger József s. k.
Relszer Antal s. k. Rattinger Gáspár s. k.

Felülvizsgálva helyesnek találtuk. — Dóczy, 1917. évi január hó 20-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Ruppert Mihály s. k. Mayer Jakab s. k. Busch Ádám s. k.

Egy és többvasu acélekék,
acél- és láncboronák
valamint mindennemű
talajmivelő eszközök.

Mellichar vetőgépek,
amerikai
kukorica négyzetbeültők
és háromsoros sorbavetők.

Kéveköto és marokrakó aratógépek,
fűkaszálok és szénagereblyék.

Mindennemű gépolajok állandóan raktáron

Eckstein Vilmos cégnél

Nagybecskerek.

Bächer R. — Mellichar F. gépgyárak
torontólmezei kizárólagos képviselőisége.